

Śliwki w wiklinowym koszyku

Będąc w Opaleniu warto zatrzymać się na dłużej i wypocząć w położonych wśród lasów gospodarstwach agroturystycznych. Można w nich skosztować regionalnej kociewskiej kuchni, pobrać lekcję jazdy konnej, wybrać się na przejażdżkę bryczką, a zimą na sanne, która wieść będzie leśnymi duktami. W październiku każdego roku w Opaleniu odbywa się Baranus, czyli spotkanie wszystkich miłośników jazdy konnej, podczas którego odbywa się tradycyjna gonitwa za lisem. 6

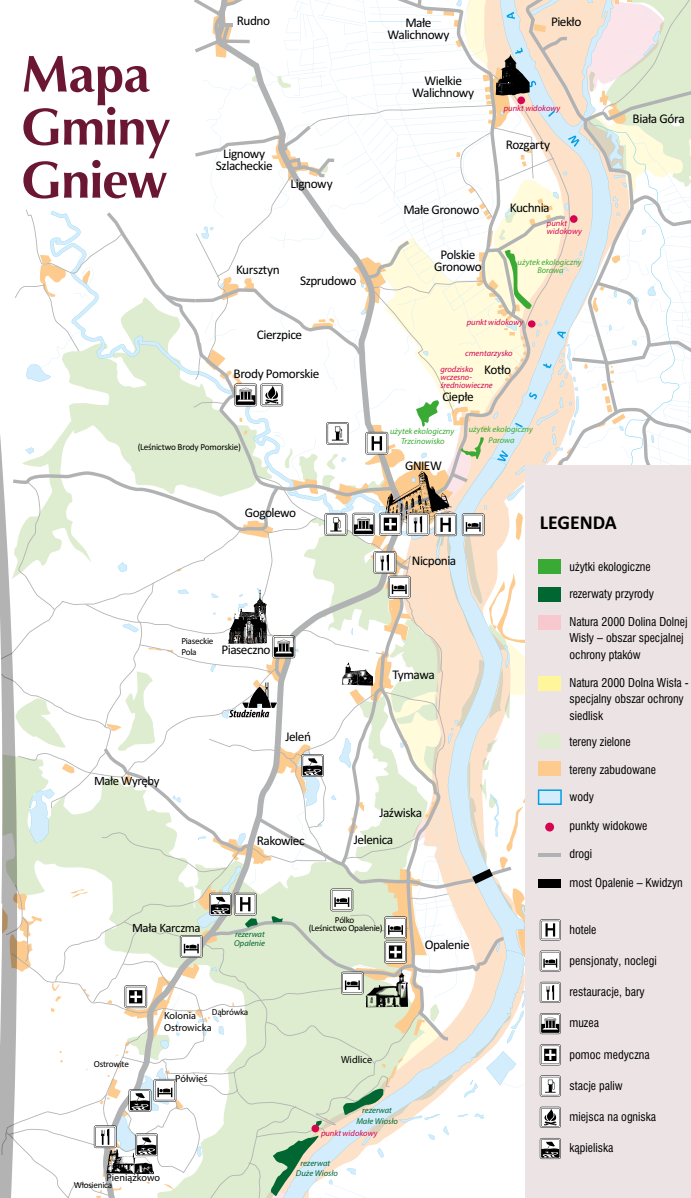
Opalenie i Widlice, przez wieki słynęły również z wyrobów koszykarskich. Do dzisiaj istnieją jeszcze nieliczne rodziny, które podtrzymują ponad 100-letnie wikliniarskie tradycje. Tym, co wyróżnia te tereny jest też duża ilość sadów owocowych, zwłaszcza śliwkowych. Od 2004 roku Opalenie i Widlice dołączyły do miejscowości, w których smażone są tradycyjne powidła śliwkowe. Ten produkt regionalny charakteryzuje się niepowtarzalnym smakiem i aromatem, uzyskanym dzięki zastosowaniu tradycyjnej metody przetwórstwa. Owoce smażone są w dużych miedzianych kottach. W produkcji używa się również gliniane cedzidła i drewniane miesadła. Szukający aktywniejszego wypoczynku znajdą w Opaleniu też boisko sportowe oraz korty tenisowe.

Nowoczesny most

W 2013 roku otwarto most przez Wisłę, łączący Opalenie z pobliskim Kwidzynem. To jeden z najdłuższych mostów typu extradosed na świecie i najdłuższy w Europie. Most ten jest przykładem zastosowania nowoczesnych technologii i infrastruktury drogowej, harmonijnie wkomponowany w obszary chronione Natura 2000. 7 Wcześniej most zbudowany przez Niemców w latach 1905–1909, został zdemontowany w latach 1928–1929 i ze względu na wielki kryzys, na nowo wykorzystany dopiero w 1934 roku w Toruniu.

Mapa Gminy Gniew

Informacja turystyczna

Zamek Gniew

Gniew, ul. Zamkowa 3, 58 535 25 37, www.zamek-gniew.pl

Pracownia Orange

Gniew, pl. Grunwaldzki 45, tel. 58 562 32 71

Referat Promocji i Informacji UMiG Gniew

Gniew, pl. Grunwaldzki 16/17, tel. 58 535 40 21, www.gniew.pl

Autorzy zdjęć:

Marcin Lipiński, Krzysztof Mania, Stasioo, Archiwum UMiG Gniew

OPALENIE KRAINA KRAJOBRAZÓW

Opalenie – kraina czarownych krajobrazów i urzekającej przyrody. Próżno szukać bardziej urokliwego miejsca, by wypocząć, oderwać się od codziennych trosk, zachwycając się pięknem wiejskiej natury.

Historia Opalenia

Pierwsza wzmianka historyczna na temat Opalenia pochodzi z 1365 roku (ówczesna nazwa miejscowości to Opalin), jednakże odkrycia archeologiczne dowodzą, że ziemię tę zamieszkiwali ludzie już około 1500 lat przed Chrystusem. W XVIII wieku wieś, folwark i łąki nadwiślańskie należały do rodziny Czapskich. Piotr Czapski założył Akademię Opaleńską, której działalność została reaktywowana w 1999 roku. Jego syn, Jakub Czapski, chorąży pomorski i podskarbi Prus Królewskich, w roku 1773 ufundował istniejący do dziś kościół pw. św. Apostołów Piotra i Pawła. W tym też czasie na fundamentach dworu z XVII wieku wybudował także pałac, zachowany do dnia dzisiejszego. W XIX wieku powstał kościół ewangelicki, działalność produkcyjną rozpoczęły cegielnia i młyn. W 1924 roku w Opaleniu powstało pierwsze w Polsce terenowe koło Ligi Ochrony Przyrody. Warto wspomnieć też o pobliskich Widlicach, które w historii zasłynęły tym, iż podczas wojny trzynastoletniej miało tu miejsce niemal cudowne ocalenie wojsk powstańczych, dowodzonych według ludowych przekazów przez Jana z Jani (ok. 1400–1461), przywódcy powstania i pierwszego wojewody Pomorza z nominacji króla. Także w Widlicach urodził się Józef Czyżewski (1887–1935), działacz narodowy i wydawca prasy polskiej w Gdańsku. Jego imię nosi obecnie Zespół Szkół w Opaleniu.

Urzekające krajobrazy

Opalenie to duża wieś kociewska położona 11 km na południe od Gniewu. Dzięki jej lokalizacji w pobliżu lewego brzegu Wisły oraz w bezpośredniej bliskości kompleksów leśnych, charakteryzują ją przepiękne krajobrazy.

Niedaleko Opalenia znajduje się osada Widlice. To stąd rozciąga się najpiękniejszy widok na Dolinę Wisły. W dole widać oczka starorzecza, łąki, dalej Wisłę, Kwidzyn, na południu wieżę Nowego, zaś na południowy wschód Grudziądz.

Zabytki

W południowej części Opalenia, u źródeł strumyka wodnego Murawy i kilku stawów wznosi się jeden z bardziej uroczych zabytków Opalenia. Jest to otoczony parkiem pałacyk z ok. połowy XVIII w. Zbudowany został na fundamentach XVII-wiecznego barokowego dworku, z którego do naszych czasów przetrwały piwnice i prowadzące w różnych kierunkach podziemne korytarze. Niegdyś budynek był własnością rodu Czapskich, ówczesnych dziedziców oraz fundatorów głównych opaleńskich zabytków.

Według podań w pałacu Czapskich w 1812 roku nocował Napoleon Bonaparte udający się z wyprawą do Rosji. W latach 1923–1938 mieszkał w nim też gen. inż. Józef Burhardt (1863–1938). Obecnie pałac jest niedostępny do zwiedzania, gdyż mieści się w nim Centrum Leczenia Uzależnień „Zapowiednik”. ❶

W Opaleniu znajduje się też barokowy kościółek pw. św. Apostołów Piotra i Pawła, wybudowany w 1773 r. przez Jakuba Hutten-Czapskiego. Jest to kościół jednonawowy z bocznymi kaplicami, murowany, o wystroju rokokowym. Odnowiony został w latach 1909 i 1914. W jego wnętrzu znajduje się średniowieczna kropielnica granitowa wraz z portretem wspomnianego fundatora świątyni, mieszczącym się w kruchcie. ❷ Druga poewangelicka świątynia z przełomu XIX i XX wieku nie jest obecnie wykorzystywana. ❸ W Opaleniu warto też zobaczyć

unikatowy, znajdujący się na leśnym wzgórzu w Widlicach XIX-wieczny pomnik z szarego granitu wzniesiony z okazji jubileuszu 60-lecia pracy zawodowej inspektora wałowego Gottlieba Schmida, kierującego pracami hydrotechnicznymi przeprowadzonymi wówczas na Wiśle. ❹

Zabytkowy charakter ma również budynek szkoły w Opaleniu. Został on wybudowany na początku XX wieku. Obecnie szkoła nosi imię Józefa Czyżewskiego, urodzonego w pobliskich Widlicach. ❺ Czyżewski był działaczem narodowym i społecznym, redaktorem Gazety Gdańskiej.

O rozwoju gospodarczym miejscowości w początkach XX wieku świadczy pozostałość linii kolejowej i budynek dworca z 1907 roku. Dzięki tym połączeniom komunikacyjnym w Opaleniu mogły rozwijać się cegielnia i młyn, zlokalizowane w pobliżu dworca.

Rezerваты przyrody

W otoczeniu Opalenia znajduje się rozległy kompleks lasów, obejmujący trzy rezerваты florystyczne: Opalenie, Wiosło Małe i Wiosło Duże. Lasy te obfitują w rzadkie gatunki flory i fauny. Są też pożądanym miejscem odwiedzin dla grzybiarzy. Przez wieś prowadzą także szlaki piesze i rowerowy. Ponadto, w pobliskiej osadzie leśnej Półko mieści się leśniczówka oraz Izba Edukacji Leśnej.